

A szájüregi szűrés is fontos lehet méhnyaki HPV-fertőzés esetén

Több mint kétszer nagyobb eséllyel található meg a HPV a szájüregben is azoknál a nőknél, akik a méhnyakukon már fertőzöttek – derül ki [a Semmelweis Egyetem friss nemzetközi kutatásából](#). A vizsgálat szerint minden nyolcadik, méhnyaki HPV-pozitív nő orálisan is fertőzött volt, ami növeli a szájüregi daganatok kockázatát.

A Semmelweis Egyetem kutatói 41 nemzetközi tanulmány* több mint 5000 női résztvevőjének adatait elemezték. Ez az első vizsgálat, mely arra kereste a választ, hogy a méhnyaki HPV-pozitivitás növeli-e az orális fertőzés kockázatát.

Az eredmények szerint a vírus a méhnyaki fertőzöttek 13 százalékánál fordult elő a szájüregben is, míg a méhnyaki HPV-negatív nők csupán 4 százalékánál találtak orális HPV fertőzést. Mindez 2,22-szeres kockázatnövekedést jelent.

Azoknál a nőknél, akiknek a HPV-fertőzés mellett kóros volt a méhnyaki citológiájuk is, az orális fertőzés aránya 17 százalékra emelkedett.

Bár ez a vizsgálat kizárólag nőkre fókuszált, férfiaknál jóval gyakoribb a HPV-eredetű szájgarati daganat: évente globálisan csaknem 22 000 új esetet regisztrálnak, és a férfiak négyszer gyakrabban érintettek, mint a nők. Ez valószínűleg a méhnyakon előforduló magasabb vírusterheléssel magyarázható, tehát a heteroszexuális férfiak nagyobb mennyiségű vírussal találkoznak orális szex során.

A HPV a leggyakoribb szexuális fertőzés, becslések szerint világszerte mintegy 630 millió ember érintett és az összes daganatos megbetegedés körülbelül 5 százalékáért felelős – áll a *Journal of Dental Research* oldalain megjelent publikációban. Míg a méhnyakrák és a HPV közötti összefüggés jól ismert, a vírus egyre gyakrabban azonosítható a szájgarati daganatok kiváltó okaként is, különösen a mandulák és a nyelvgyök régiójában.

„A méhnyaki HPV-fertőzés intő jel lehet, hiszen a vírus más testrészeket is megfertőzhet” – mondta Dr. Rózsa Noémi Katinka, a Semmelweis Egyetem Gyermekfogászati és Fogszabályozási Klinikájának igazgatója, a tanulmány vezetőszerzője. „A méhnyaki HPV-vel fertőzött nők közül minden nyolcadiknál a szájban is kimutatták a vírust – teljesen tünetmentesen, míg a méhnyaki HPV-negatívaknál ez csak minden huszonötödik nőre volt igaz.”

A HPV nem a véráramon keresztül, hanem bőr és nyálkahártya kontaktussal terjed, így juthat el a vírus a méhnyakról a szájüregbe. Gyakori, hogy a méhnyaki HPV-pozitív nő megfertőzi partnerét, majd orális szex útján visszafertőződik. Az is előfordulhat, hogy a férfi egy korábbi kapcsolatból hozza a vírust, és így adja át jelenlegi párjának.

A HPV-nek mintegy 200 típusa ismert, ezek közül több mint húsz lehet rákkeltő. A legtöbb szexuálisan aktív ember élete során megfertőződik HPV-vel, amit az immunrendszer gyakran magától leküzd. Ha a fertőzés tartósan fennmarad, rák megelőző állapot, később akár daganat alakulhat ki.

Bár a HPV legismertebb szövődménye a méhnyakrák, egyre gyakoribb, hogy a vírus más testtájakon – például az áruszban, péniszen, hüvelyben, szeméremtesten és a szájgaratban – is daganatokhoz

vezet.

„A legmagasabb orális HPV-fertőzöttséget azoknál a nőknél találtuk, akiknél a méhnyaki HPV mellett már citológiai elváltozás is megjelent, ami szinte minden esetben a vírus hatására alakul ki. A kóros sejtelváltozás arra utal, hogy a vírus már hosszabb ideje jelen van a méhnyakon, ami növelheti a szájüregi és szájgarati áttérjedés kockázatát” – mondta Dr. Mózes Adél Eszter fogorvos, a tanulmány első szerzője, a Semmelweis Egyetem PhD-hallgatója.

A kutatók arra figyelmeztetnek, hogy bár a rendszeres szűrésnek köszönhetően a méhnyakrákos esetek száma jelentősen csökkent a fejlett országokban, a HPV-eredetű szájgarati daganatok előfordulása egyre növekszik.

Jelenleg nincs standardizált szűrés az orális HPV kimutatására, és az amerikai Élelmiszer- és Gyógyszerügyi Hatóság (FDA) sem javasolja a lakossági tesztelést, mivel nincs még elfogadott diagnosztikai eszköz, és a vírus előfordulása általában alacsony. A mostani eredmények azonban arra utalnak, hogy bizonyos magas kockázatú csoportokban jóval gyakoribb lehet a fertőzés, mint ahogy azt korábban feltételezték.

„Mivel jelenleg nem ismerünk olyan kóros elváltozást, amely megelőzné a HPV okozta szájgarati daganatokat, a korai felismerés rendkívül nehéz.

Ha azonban a méhnyaki HPV-fertőzött nőket kiemelten veszélyeztetett csoportként azonosítjuk, lehetőség nyílna célzott megelőző lépésekre, például a rendszeres felülvizsgálatra fül-orr-gégésznél vagy fogorvosnál – tette hozzá Dr. Mózes Adél Eszter.

Megbízható orális HPV-szűrés hiányában jelenleg a védőoltás a leghatékonyabb megelőzés.

„A HPV elleni vakcina akár 90 százalékos védelmet nyújthat legalább 15 évig azon típusok ellen, melyek a legnagyobb eséllyel okoznak daganatot. Ennek ellenére globálisan továbbra is alacsony az átoltottság és a lakosság tájékozottsága hiányos” – mondta Dr. Ács Nándor, a Semmelweis Egyetem Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikájának igazgatója, a tanulmány társszerzője.

A HPV elleni első vakcinát 2006-ban hagyták jóvá, 2020-ban pedig az FDA engedélyezte a 9 legveszélyesebb HPV-típus elleni védőoltás használatát a fej-nyaki daganatok megelőzésére is. A nyájimmunitás azonban még messze van az ideálistól: a WHO régióiban az átoltottság jelenleg csak 29-60% közötti, szemben a kívánt 80-90 százalékos céllal.

Magyarországon jelenleg a hetedik osztályos fiúk és lányok önkéntesen és térítésmentesen kaphatják meg a HPV elleni vakcinát. 2024 augusztusáig csaknem 425 ezer tanulót oltottak be az iskolai kampány magyarországi kezdete óta (2014).** A szakemberek szerint a vakcinát idősebb korban is ajánlott beadatnia bárkinek, aki szexuálisan aktív. A védettséghez 2 vagy 3 dózis szükséges, a megfelelő protokollt követve.

A magas kockázatú méhnyaki HPV-fertőzések tünetmentesek. Kizárólag szűrővizsgálattal (HPV-teszt, Pap-teszt) derülhet fény a fertőzésre, ezért is kiemelten fontos a rendszeres nőgyógyászati szűrés.

**A metaelemzésben szereplő összes tanulmány szigorú feltételeknek felelt meg, többek között vizsgálniuk kellett azt a HPV elleni vakcina által lefedett kilenc HPV-típust, melyek a legnagyobb daganatkockázattal járnak.*

***<https://www.nnk.gov.hu/index.php/kozlemenyek/2623-szeptember-13-ig-nyilatkozhatnak-a-szulok-a-hpv-elleni-ingyenes-vedooltas-igenyleserol.html>*

Sajtókapcsolat:

- +36 20 670 1574
- hirek@semmelweis.hu

Eredeti tartalom: Semmelweis Egyetem

Továbbította: Helló Sajtó! Üzleti Sajtószolgálat

Ez a sajtóközlemény a következő linken érhető el:

<https://hellosajto.hu/?p=23850>